

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 10 czerwca 2016 r.

Znak: WK-610/2/4/16

Pan
Marek Cyl
Wójt Gminy
Świerklaniec

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 8 lutego do 24 marca 2016 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Świerklaniec za okres od 1 stycznia 2012 r. do 24 marca 2016 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 11 kwietnia 2016 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

– *W zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, oznaczonej numerem 2842/80, o pow. 198 m², położonej w Nakle Śląskim stwierdzono, że:*

- *nieruchomość zbyto w trybie bezprzetargowym pomimo faktu, że zbywca nie ustalił, czy zachodzą przesłanki zbycia w tym trybie czym naruszono art. 37 ust. 1 w związku z art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którym nieruchomości są sprzedawane w drodze przetargu. Natomiast nieruchomości są zbywane w formie bezprzetargowej, jeżeli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tą nieruchomość nabyć, jeżeli nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości. W powyższym przypadku zbywca sprzedał ww. działkę na „powiększenie nieruchomości sąsiedniej”. Zbywana w drodze bezprzetargowej działka, oznaczona numerem 2842/80, przylegała do działki nr 1940/80 (własność nabywcy) ale również do działki oznaczonej numerem 2841/80 stanowiącej współwłasność innych osób fizycznych. Ponadto decydując się na zbycie ww. działki w trybie bezprzetargowym ustalono jedynie, że działka ta nie spełnia definicji „działki zabudowanej”. Natomiast zabudowa nieruchomości stanowi tylko jeden ze sposobów jej zagospodarowania.*

- w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży z dnia 12 lutego 2013 r., poprzestano na wskazaniu, że „plan zagospodarowania przestrzennego nie obowiązuje, wygasł z dniem 31.12.2003 r.”, tym samym nie wskazano przeznaczenia nieruchomości, czym naruszono art. 35 ust. 2 pkt 4 w związku z art. 154 ust. 2 i ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, z których wynika, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie jest jedynym dokumentem, w oparciu o który ustala się przeznaczenie nieruchomości. W przypadku braku planu miejscowego, przeznaczenie nieruchomości ustala się na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub też, w przypadku braku studium lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości.

Pismo z propozycją zakupu nieruchomości, na „powiększenie” nieruchomości przyległej, z dnia 7 marca 2013 r. podpisał p. Zbigniew Iwanicki – były Zastępca Wójta Gminy. Wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży z dnia 12 lutego 2013 r., protokół uzgodnień warunków sprzedaży z 19 lipca 2013 r. oraz umowę sprzedaży z dnia 19 sierpnia 2013 r., w imieniu Gminy podpisał p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy.

– W zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania na sprzedaż nieruchomości zabudowanej parkingiem z kostki brukowej, oznaczonej numerem 740/6, o pow. 938 m², położonej w Świerklańcu przy ul. Parkowej stwierdzono, że:

- nieruchomość zbyto w drodze bezprzetargowej pomimo faktu, że zbywca nie ustalił, czy zachodzą przesłanki zbycia w tym trybie czym naruszono art. 37 ust. 1 w związku z art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którym nieruchomości są sprzedawane w drodze przetargu. Natomiast nieruchomości są zbywane w formie bezprzetargowej, jeżeli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tą nieruchomość nabyć, jeżeli nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości. W powyższym przypadku chęć zakupu sprzedawanej działki wyrazili również właściciele innej nieruchomości przyległej. Ponadto zbywca nie ustalił, że działka nie może zostać zagospodarowana jako odrębna nieruchomość.

- zaniechano zlecenia sporządzenia operatu szacunkowego na potrzeby sprzedaży w drodze bezprzetargowej w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, czym naruszono art. 67 ust. 1 w związku z art. 156 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 149 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz w związku z § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości, natomiast opinię o wartości nieruchomości sporządza rzeczoznawca majątkowy w formie operatu szacunkowego, i to bez względu na rodzaj nieruchomości, położenie i przeznaczenie, a także bez względu na podmiot własności i cel wyceny. Natomiast operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia.

W powyższym przypadku zbywca nieruchomości posłużył się operatem szacunkowym z sierpnia 2013 r., sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego dla celów „zbycia w drodze przetargu” zamiast operatem szacunkowym sporządzonego dla celów sprzedaży

w drodze bezprzetargowej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, którego metodologia sporządzenia jest odmienna i opisana w postanowieniach § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Powyższy przepis przewiduje wycenę nieruchomości poprzez określenie różnicy wartości nieruchomości przyległej wraz z nieruchomością lub jej częścią, która ma być nabyta, i wartości nieruchomości przyległej przed nabyciem nieruchomości lub jej części.

Protokół uzgodnień warunków sprzedaży z 30 września 2013 r. oraz umowę sprzedaży z dnia 14 października 2013 r., w imieniu Gminy podpisał p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy.

– W zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, oznaczonej numerem 1532/360, o pow. 261 m², położonej w Nakle Śląskim w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej stwierdzono, że:

- zaniechano zlecenia sporządzenia operatu szacunkowego na potrzeby sprzedaży w drodze bezprzetargowej w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, czym naruszono art. 67 ust. 1 w związku z art. 156 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 149 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz w związku z § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości, natomiast opinię o wartości nieruchomości sporządza rzeczoznawca majątkowy w formie operatu szacunkowego, i to bez względu na rodzaj nieruchomości, położenie i przeznaczenie, a także bez względu na podmiot własności i cel wyceny. Natomiast operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia.

Zbywca nieruchomości posiadał wprawdzie operat szacunkowy ze stycznia 2014 r., jednak sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego dla „potrzeb transakcji kupna-sprzedaży”. Natomiast, zbywca nie posiadał operatu szacunkowego sporządzonego dla celów sprzedaży w drodze bezprzetargowej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, którego metodologia sporządzenia jest odmienna i opisana w postanowieniach § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Powyższy przepis przewiduje wycenę nieruchomości poprzez określenie różnicy wartości nieruchomości przyległej wraz z nieruchomością lub jej częścią, która ma być nabyta, i wartości nieruchomości przyległej przed nabyciem nieruchomości lub jej części,

- w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, upublicznionym w okresie od 4 do 25 lutego 2014 r., poprzestano na wskazaniu, że plan zagospodarowania przestrzennego nie obowiązuje, tym samym nie wskazano przeznaczenia nieruchomości, czym naruszono art. 35 ust. 2 pkt 4 w związku z art. 154 ust. 2 i ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, z których wynika, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie jest jedynym dokumentem, w oparciu o który ustala się przeznaczenie nieruchomości. W przypadku bowiem braku planu miejscowego, przeznaczenie nieruchomości ustala się

na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub też, w przypadku braku studium lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości.

– W zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, oznaczonej numerem 2178/102 i 2180/41, położonej w Nowym Chechle, o pow. łącznej 348 m², na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej stwierdzono, że:

- zaniechano zlecenia sporządzenia operatu szacunkowego na potrzeby sprzedaży w drodze bezprzetargowej w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, czym naruszono art. 67 ust. 1 w związku z art. 156 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 149 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz w związku z § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości, natomiast opinię o wartości nieruchomości sporządza rzeczoznawca majątkowy w formie operatu szacunkowego, i to bez względu na rodzaj nieruchomości, położenie i przeznaczenie, a także bez względu na podmiot własności i cel wyceny. Natomiast operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia.

W powyższym przypadku zbywca nieruchomości posiadał jedynie operat szacunkowy z listopada 2013 r., sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego, gdzie jako cel sporządzenia wskazano wycenę „przedmiotu prawa własności dla potrzeb zbycia”. Natomiast, zbywca nie posiadał operatu szacunkowego sporządzonego dla celów sprzedaży w drodze bezprzetargowej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, którego metodologia sporządzenia jest odmienna i opisana w postanowieniach § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Powyższy przepis przewiduje wycenę nieruchomości poprzez określenie różnicy wartości nieruchomości przyległej wraz z nieruchomością lub jej częścią, która ma być nabyta, i wartości nieruchomości przyległej przed nabyciem nieruchomości lub jej części,

- w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, upublicznionym od 12 grudnia 2013 r. do 2 stycznia 2014 r., poprzestano na wskazaniu, że plan zagospodarowania przestrzennego nie obowiązuje, tym samym nie wskazano przeznaczenia nieruchomości, czym naruszono art. 35 ust. 2 pkt 4 w związku z art. 154 ust. 2 i ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, z których wynika, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie jest jedynym dokumentem, w oparciu o który ustala się przeznaczenie nieruchomości. W przypadku bowiem braku planu miejscowego, przeznaczenie nieruchomości ustala się na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub też, w przypadku braku studium lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości.

Przygotowanie dokumentacji związanej z gospodarowaniem nieruchomościami należało do pracowników Referatu Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego w Wydziale Zamówień Publicznych, Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego. Gospodarowanie gminny zasobem nieruchomości należało do p. Kazimierza Flakusa – byłego Wójta Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Świerklaniec w zakresie przygotowania i przeprowadzania postępowania na zbycie nieruchomości gminnych, stosownie do art. 35 ust. 2 pkt 4, art. 37 ust. 1, ust. 2 pkt 6, art. 67 ust. 1, art. 149, art. 154 ust. 2 i ust. 3, art. 156 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz.885 z późn. zm.).

- Zaniechano naliczenia i wyegzekwowania należności za bezumowne użytkowanie nieruchomości gminnej, oznaczonej jako działka nr 1433/276 o pow. użytkowej 173 m², czym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm. a następnie z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm. a następnie z 2014 r. poz. 1115 z późn. zm.), oraz art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 i pkt 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm. a następnie z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, źródłami dochodów własnych gminy są dochody z majątku gminy natomiast jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości polega m.in. na wykonywaniu czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzeniu windykacji tych należności a także na podejmowaniu czynności w postępowaniu sądowym, w szczególności w sprawach o zapłatę należności za korzystanie z nieruchomości.*

Przedmiotowa działka użytkowana była przez jej późniejszego nabywcę do dnia zawarcia umowy zamiany nieruchomości z 15 października 2014 r. Z wyjaśnień udzielonych w toku kontroli przez Kierownika Referatu Geodezji, Planowania Przestrzennego, Gospodarki Gruntami i Nieruchomościami wynika, że Gmina miała wiedzę o bezumownym użytkowaniu ww. nieruchomości od 2011 r.

Czynności z zakresu gospodarowania gminnymi nieruchomościami należały do pracowników Referatu Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego w Wydziale Zamówień Publicznych, Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego a następnie do pracowników Referatu Geodezji, Planowania Przestrzennego, Gospodarki Gruntami i Nieruchomościami. Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości należało do p. Kazimierza Flakusa – byłego Wójta Gminy.

Wniosek nr 2

Podjąć działania mające na celu naliczenie i wyegzekwowanie należności Gminy wobec podmiotu, który bezumownie korzystał do 15 października 2014 r. z części nieruchomości gminnej o numerze działki 1433/276 stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) a także art. 23 ust. 1 pkt 5 i pkt 8 oraz art. 25 ustawy z dnia 27 sierpnia o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Świerklaniec w zakresie realizacji dochodów z mienia, stosownie do treści art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1115 z późn. zm.) art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) oraz art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 i pkt 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

W zakresie zamówień publicznych:

– *W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2013 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie przetargu nieograniczonego dla zadania pn. „Świadczenie usług w zakresie odbierania, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Świerklaniec”, którego wartość szacunkowa przekraczała kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) (tzw. zamówienie unijne) stwierdzono:*

- *zaniechanie żądania, zarówno w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia jak i w ogłoszeniu o zamówienie, wśród dokumentów wymaganych w celu wykazania braku podstaw do wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawców w okolicznościach, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy: aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4-8 oraz pkt 9 ustawy, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert. W świetle § 3 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r., poz.231) w związku z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2014 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) zamawiający żąda od wykonawcy dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8. Natomiast w celu wykazania braku podstaw do wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcy w okolicznościach, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy, w postępowaniach określonych powyżej zamawiający bezwzględnie żąda następujących dokumentów: aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego*

w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4-8 ustawy, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert oraz aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 9 ustawy, wystawionej nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

- ograniczenie kręgu podmiotów, które mogą wystawić zaświadczenie potwierdzające wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, czym naruszono § 1 pkt 10 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r., poz. 231). Zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (pkt 6.5), w zakresie warunku udziału w postępowaniu, dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej wymagał m.in. by wykonawcy przystępujący do niniejszego postępowania potwierdzili wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową na kwotę minimum 1.000.000,00 zł, zaś dokumentem potwierdzającym spełnienie owego warunku miała być odpowiednio informacja banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w którym wykonawca posiada rachunek, potwierdzająca wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, wystawiona nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert. Zgodnie natomiast z przywołaną podstawą prawną zamawiający mógł żądać informacji banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej potwierdzającej wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, wystawionej nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert albo składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia bez uwzględnienia wymogu, aby ww. informację sporządził wyłącznie podmiot, w którym wykonawca posiada rachunek.

- zaniechanie wezwania wykonawcy, którego oferta uznana została za najkorzystniejszą do jej uzupełnienia w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r., poz. 231) o wymagane specyfikacją istotnych warunków zamówienia dokumenty, aktualne na dzień składania ofert. Zgodnie z przywołaną podstawą prawną zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert. Natomiast złożone w celu wykazania braku podstaw do wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcy zaświadczenie właściwego naczelnika urzędu skarbowego potwierdzające, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków, lub zaświadczenie, że uzyskał przewidziane

prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu – wystawione winno być nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

Ze złożonego przez ww. wykonawcę zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach lub stwierdzającego stan zaległości nie wynika data jego wystawienia, zaś treść świadczy o poświadczeniu danych wg stanu na dzień 12 grudnia 2012 r. Zgodnie z zapisami specyfikacji istotnych warunków zamówienia wyznaczony przez Zamawiającego dzień składania ofert w niniejszym postępowaniu przypadł na 29 maja 2013 r., zaś powołany dokument wystawiony winien być nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem wskazanego terminu.

- zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych pismem z dnia 20 maja 2013 r. (znak: ZP.7.13) w związku ze zgłoszonymi do specyfikacji istotnych warunków zamówienia zapytaniami wykonawców, zamawiający zamieścił dodatkową informację, na podstawie której rozszerzył przewidziany w § 17 projektu umowy katalog kar umownych, poprzez wprowadzenie:

„lit.e) za odbieranie odpadów komunalnych bez wymaganego wpisu do rejestru działalności regulowanej kara pieniężna w wysokości 5.000 zł za pierwszy miesiąc wykonywania działalności bez wymaganego wpisu do rejestru oraz 10.000 zł za każdy kolejny miesiąc wykonywania działalności bez wymaganego wpisu do rejestru,

lit. f) za mieszanie selektywnie zbieranych odpadów komunalnych ze zmieszanymi odpadami komunalnymi kara pieniężna w wysokości 50.000 zł,

lit. g) za nieprzekazanie odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych kara pieniężna w wysokości 2.000zł za pierwszy ujawniony przypadek,

lit. h) za przekazanie nierzetelnego sprawozdania, o którym mowa w § 16 pkt 6 umowy kara pieniężna w wysokości 5.000,00 zł,

lit. i) za przekazanie po terminie sprawozdania, o którym mowa w § 16 pkt 6 kara pieniężna w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia”.

Powyższe zapisy z kolei nie zostały wprowadzone do treści umowy realizacyjnej Nr ZP.7.2013 zawartej z wykonawcą w dniu 7 czerwca 2013 r., co stanowiło naruszenie art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), w myśl którego jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Tym samym wobec stwierdzenia, o czym mowa poniżej, przypadków nieprzekazania odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, Gmina pozbawiła się dodatkowego dochodu – o charakterze cywilnoprawnym - tytułem kary pieniężnej w wysokości 2.000 zł za pierwszy ujawniony ww. przypadek.

– Na podstawie umowy Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. udzielone zostało zamówienie uzupełniające do opisanego powyżej zamówienia podstawowego, przewidziane treścią zarówno specyfikacji istotnych warunków zamówienia jak i ogłoszenia o zamówienie

podstawowe (do wysokości 30% wartości umownej brutto). Udzielenie tego zamówienia nie zostało poprzedzone opracowaniem stosownej dokumentacji postępowania, właściwej dla trybu z wolnej ręki, o której mowa w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.), tj. zaproszenia do negocjacji zawierającego informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania, w tym istotne dla stron postanowienia, które zamawiający zamierzał wprowadzić do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy lub wzór umowy (art. 68 ust. 1), protokołu z negocjacji oraz protokołu postępowania (art. 96 ust. 1 i ust. 5).

Stwierdzono również, iż wykonawca nie złożył oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, czym naruszono art. 68 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z treścią którego najpóźniej wraz z zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego wykonawca składa oświadczenie o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, również dokumenty potwierdzające spełnianie tych warunków.

W celu przygotowania i przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne na realizację niniejszego zadania zarządzeniem Nr 120.27.2013 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 12 kwietnia 2013 r. powołany został pięcioosobowy skład Komisji przetargowej, do zadań której zgodnie z treścią obowiązującego na dzień przeprowadzenia postępowania załącznika nr 3 do zarządzenia Nr 0151/33/08 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Świerklaniec, należało m.in. przygotowanie procedury zamówienia publicznego, przygotowanie ogłoszeń o postępowaniach, opracowanie siwz, jak i ocena spełnienia przez wykonawcę udziału w postępowaniu, kierowanie zapytań w kwestii treści złożonych ofert.

Prowadzenie całości dokumentacji inwestycji, zgodnie z zakresem czynności należało do Kierownika Referatu Pozyskiwania Środków, Zamówień Publicznych i Inwestycji.

Zarówno umowę nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r. oraz realizowaną w jej ramach umowę o zamówienia uzupełniające Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. zawarł w imieniu Gminy Świerklaniec p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy.

- W zakresie udzielenia w 2014 r. zamówienia publicznego, w trybie przetargu nieograniczonego dla zadania pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Świerklaniec, z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy”, którego wartość przekraczała kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) (tzw. zamówienie unijne) stwierdzono, iż:

- wartość wynagrodzenia łącznego, należnego tytułem realizacji umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. o zamówienie publiczne w przedmiocie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Świerklaniec, z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy ustalona została na kwotę 2.671.889,40 zł brutto, tj. z naruszeniem art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2014 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.). W myśl przywołanej podstawy prawnej zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy winien być tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.

Zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia cena stanowiła jedyne, przyjęte dla potrzeb wyboru wykonawcy w niniejszym postępowaniu kryterium oceny ofert. Podstawę ustalenia wartości wynagrodzenia w ślad za wzorem formularza ofertowego stanowiła ryczałtowa, ofertowa cena jednostkowa za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych odpowiednio niesegregowanych (zmieszanych) oraz segregowanych przypadających miesięcznie na jednego mieszkańca Gminy Świerklaniec, gdzie zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia liczba podmiotów segregujących odpady komunalne wykazana została w wysokości 8883 osób, zaś 1.446 osób odpowiadało licznie podmiotów nie segregujących odpady. W wyniku rozstrzygnięcia przedmiotowego przetargu, za najkorzystniejszą uznano ofertę złożoną przez wykonawcę Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o., z ceną ofertową na osobę za odbiór i zagospodarowanie odpadów w sposób selektywny wyrażoną w kwocie 10,40 zł/m-c, natomiast na osobę za odbiór i zagospodarowanie odpadów w sposób nieselektywny wyrażoną w kwocie 9,20 zł/m-c. Z przyjętego a opisanego powyżej rachunku wynagrodzenie wykonawcy stanowić winno, przy zakładanym okresie realizacji przewidzianym od listopada 2014 r. do grudnia 2016 r., wartość łączną 2.419.050,00 zł brutto. W kwocie z kolei wynagrodzenia wyrażonego umową nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r., zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych w toku kontroli przez ówczesnego Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ekologii uwzględniono również wartość przewidywanych zamówień uzupełniających (do wysokości 10% zamówienia podstawowego), tj. kwotę 241.095,00 zł oraz omyłkowo kwotę 11.744,40 zł.

Wliczanie do wynagrodzenia ustalonego w umowie podstawowej wartości potencjalnego zamówienia uzupełniającego jest działaniem bezzasadnym, gdyż zamówienie uzupełniające ma status odrębnego zamówienia, udzielonego w odrębnym trybie, tj. z wolnej ręki.

Ponadto zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy nie może być ani szerszy ani węższy niż jego zobowiązania zawarte w ofercie a odpowiadać winien warunkom identycznym jak wskazane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia i złożonej przez wykonawcę ofercie.

- wniesiona przez ww. wykonawcę tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. gwarancja ubezpieczeniowa nie obejmowała pełnej kwoty wymaganej przez zamawiającego, czym naruszono zapisy specyfikacji istotnych warunków zamówienia opracowanej dla niniejszego postępowania w związku z art. 147 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie zapisami rozdziału XXIV pkt 4 specyfikacji „Wykonawca, którego oferta zostanie wybrana (uznana za najkorzystniejszą) przed podpisaniem umowy zobowiązany jest do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w wysokości 5% ceny całkowitej określonej w § 8 pkt 1 Umowy”. Wskazany § 8 pkt 1 umowy realizacyjnej nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. stanowi, iż strony umowy ustaliły wynagrodzenie należne Wykonawcy z tytułu jej wykonania w nieprzekraczalnej kwocie 2.671.889,40 zł. Rzeczona gwarancja ubezpieczeniowa Nr 28/14-145/2010/BY wystawiona w dniu 26 listopada 2014 r. opiewała natomiast na kwotę 125.790,60 zł, tj. o 7.803,87 zł niższą od wymaganej. Do dnia zakończenia kontroli przedłożono aneks nr 1 do ww. gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu nr 28/14-145/2010/BY z dnia 26 listopada 2014 r. uwzględniającą pełną kwotę zabezpieczenia.

- zaniechano niezwłocznego, po zawarciu w dniu 27 listopada 2014 r. umowy nr 239/2014 o zamówienie publiczne, zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu niniejszego zamówienia, co stało w sprzeczności z treścią art. 95 ust. 2 ustawy Prawo zamówień

publicznych stanowiącego. Zgodnie z przywołanym przepisem, jeżeli wartość zamówienia albo umowy ramowej jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej, zamawiający przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej. Ogłoszenie o udzieleniu niniejszego zamówienia opublikowano natomiast w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 17 grudnia 2014 r. pod nr ogłoszenia 2014/S 243-428613, tj. po upływie 20 dni od dnia zawarcia ww. umowy.

Prowadzenie całości dokumentacji inwestycji, zgodnie z zakresem czynności należało do Kierownika Referatu Pozyskiwania Środków, Zamówień Publicznych i Inwestycji. Umowę nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. zawarł w imieniu Gminy Świerklaniec p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy.

– W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2013 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Nadbudowa części budynku w Szkole Podstawowej w Świerklańcu wraz z przebudową kotłowni i centralnego ogrzewania”, postępowanie nr ZP.9.2013, stwierdzono, że:

- w ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający opisał sposób dokonywania oceny spełnienia warunku udziału w postępowaniu polegającego na dysponowaniu osobami zdolnymi do wykonania zamówienia w sposób odmienny niż w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający wskazał, że uzna ten warunek za spełniony jeżeli wykonawcy wykażą, że dysponują „osobą zdolną do wykonania zamówienia, która będzie uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, tj. posiadającą uprawnienia określone przepisami Prawa budowlanego do pełnienia funkcji kierownika budowy w specjalności konstrukcyjno-budowlanej oraz osobami posiadającymi uprawnienia do pełnienia funkcji kierowników robót w zakresie instalacji sanitarnych, centralnego ogrzewania, gazu i robót elektrycznych”.

Natomiast w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający dodatkowo postawił wymóg, aby kierownik budowy posiadał „uprawnienia budowlane bez ograniczeń zgodnie z ustawą (...) Prawo budowlane (...) lub odpowiadające im ważne uprawnienia budowlane, które zostały wydane na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów”.

Postawienie przez zamawiającego wymogu posiadania uprawnień budowlanych bez ograniczeń jest znacznie ostrzejsze niż wymóg posiadania uprawnień budowlanych w danej specjalności bez takiego zastrzeżenia. A zatem wymóg posiadania uprawnień w powyższej specjalności bez ograniczeń, postawiono przy opisie warunku jedynie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Tym samym, w powyższym zakresie opis ten różnił się w specyfikacji i ogłoszeniu.

Powyższe naruszało art. 22 ust. 3, art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 41 pkt 7 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). Stosownie do powołanych przepisów, opis sposobu dokonania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu zamieszcza się w ogłoszeniu o zamówieniu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia, natomiast zamawiający jest zobligowany do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. W przedmiotowym postępowaniu jeden z wykonawców, którego oferta oznaczona została nr 4 wykazał, iż osoba, z uprawnieniami w specjalności konstrukcyjno-

budowlanej, którą dysponuje posiada wykształcenie średnie a zatem jej uprawnienia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.) są uprawnieniami o ograniczonym zakresie.

- *w załączniku nr 4 do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, stanowiącego wzór wykazu wykonanych robót, tj. oświadczenia wymaganego przez zamawiającego na potwierdzenie spełnienia warunku udziału w postępowaniu w zakresie wiedzy i doświadczenia, zawarto adresowane do wykonawców pouczenie o treści: „W przypadku, gdy przedstawiona w „Wykazie wykonanych robót” robota budowlana obejmuje szerszy zakres prac, niż robota związana z wykonaniem kanalizacji, wymaga się od wykonawcy jednoznacznego określenia w ww. dokumencie wartości robót związanych z wykonaniem zakresu drogowego”. Mając na uwadze, że w zakres przedmiotu zamówienia nie wchodziły roboty drogowe, zażądano informacji nie związanej z przedmiotem zamówienia, co było niezgodne z art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.*

- *zamawiający zaniechał wezwania wykonawców, których oferty oznaczone były numerami: 1, 3 (wykonawca wybrany) i 4 do uzupełniania dokumentów (oświadczeń), w zakresie braków wykazów wykonanych robót budowlanych. Zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia żądał, na potwierdzenie warunku udziału w postępowaniu w zakresie wiedzy i doświadczenia, wykazania wykonania co najmniej dwóch robót budowlanych polegających na budowie budynków użyteczności publicznej o wartości co najmniej 1.000.000 zł. Tymczasem wykonawcy wskazali:*

- *wykonawca nr 1: dwie roboty budowlane, z których tylko jedna stanowiła budowę, druga to modernizacja (przebudowa),*
- *wykonawca nr 4: trzy roboty budowlane, z których jedna to budowa, pozostałe to przebudowa oraz modernizacja,*
- *wykonawca nr 3: dwie roboty budowlane, przy czym jedna to budowa, druga to modernizacja.*

Powyższym naruszono art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z art. 3 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów na potwierdzenie warunków udziału w postępowaniu a złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny spełnienie tych warunków potwierdzać nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania ofert. Z przepisów art. 3 pkt 6 i pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243 poz. 1623 z późn. zm.) wynika natomiast, że pojęcie „budowy” jest pojęciem o węższym zakresie niż pojęcie „robót budowlanych”, zatem wykazywane przez wykonawców roboty budowlane polegające na: przebudowie, modernizacji czy remoncie nie będą stanowiły „budowy” wymaganej przez zamawiającego, zgodnie z opisanym przez niego warunkiem udziału w postępowaniu.

Postępowanie przygotowała i przeprowadziła komisja przetargowa powołana na mocy zarządzenia nr 120.10.2013 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 11 czerwca 2013 r. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zatwierdzona została przez p. Kazimierza Flakusa – byłego Wójta Gminy Świerklaniec. Protokół postępowania zatwierdził dnia 2 lipca 2013 r. p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Świerklańcu w zakresie przygotowywania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 3, art. 25 ust. 1, art. 26 ust. 1, ust. 2b i ust. 3, art. 36 ust. 1 pkt 5 i 12, art. 26 ust. 3, art. 41 pkt 7, art. 45 ust. 3, art. 68 ust. 1 i ust. 2, art. 93 ust. 1 pkt 7, art. 95 ust. 1 i ust. 2, art. 96 ust. 2, art. 140 ust. 1, art. 146 ust. 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.) oraz postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r. Nr 231), mając na uwadze art. 42 ust. 5 oraz art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i zapisów zawartych umów realizacyjnych:

– *Zaniechano do dnia zakończenia kontroli, podjęcia działań zmierzających do naliczenia kary pieniężnej wobec wykonawcy świadczącego na terenie Gminy Świerklańiec usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy na podstawie umów:*

- *umowy nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r. oraz realizowanej w jej ramach umowy o zamówienia uzupełniające Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. z łącznym terminem realizacji od lipca 2013 r. do listopada 2014 r.*
- *umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. z terminem realizacji od grudnia 2014 r. do końca grudnia 2016 r.*

za pierwszy stwierdzony przypadek przekazania zmieszanych odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania do innej niż regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych, mając na uwadze art. 9x ust. 1 pkt 3 w związku z art. 9 zb ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.). W świetle przywołanej podstawy prawnej, przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, który nie przekazuje odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych – podlega karze pieniężnej w wysokości 500 zł do 2.000 zł za pierwszy ujawniony przypadek, nałożonej w drodze decyzji administracyjnej.

Na podstawie kart przekazania odpadów za okres od lipca 2013 r. do stycznia 2016 r. stwierdzono przypadki przekazywania przez ww. Wykonawcę niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (kod odpadu 20 03 01), do składowania również do innych, niż regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, co w szczególności dotyczyło instalacji Remondis Sp. z o.o. Składowisko Odpadów z siedzibą w Tarnowskich Górach, tj. instalacji przewidzianej do zastępczej obsługi regionu II, do którego należy Gmina Świerklańiec, zgodnie z uchwałą Nr IV/25/2/2012 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014” z późn. zm.

W trakcie trwania kontroli pismem nr V GK 702.1.7.23.2016 z dnia 10 marca 2016 r. Gmina w ramach realizacji umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. wystąpiła do

Wykonawcy Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. między innymi w sprawie przedstawienia dokumentacji lub wyjaśnień uzasadniających przyczyny nieprzekazywania odpadów komunalnych zmieszanych do funkcjonujących instalacji RIPOK. W odpowiedzi na powyższe wyjaśniono, iż w miesiącu lutym 2016 r. część odpadów zmieszanych z gminy Świerklaniec została przekazana do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Spółki MPGK w Zabrze oraz częściowo do instalacji zastępczej dla regionu II województwa śląskiego. Poinformowano również, iż na przełomie miesiąca kwietnia – maja br. odpady z terenu Gminy Świerklaniec będą przekazywane do nowo wybudowanej instalacji, tj. Śląskiego Centrum Recyklingu w Gliwicach. Do dnia zakończenia kontroli przedmiotowa instalacja nie została uwzględniona w planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego.

Niezależnie od powyższego w okresie od lipca 2013 r. do stycznia 2016 r. niesegregowane odpady komunalne były zagospodarowywane w instalacji zastępczej. Wykonawca natomiast nie udokumentował przyczyn tego stanu rzeczy.

Mając na uwadze powyższe, w skutek zaniechania naliczenia kary pieniężnej za pierwszy stwierdzony przypadek przekazania zmieszanych odpadów komunalnych, Gmina Świerklaniec nie mogła formalnie podjąć działań zmierzających do złożenia wniosku o wykreślenie wykonawcy usługi z rejestru przedsiębiorców, stosownie do art. 9j ust. 2 pkt 4 ww. ustawy. Zgodnie z powyższym przepisem, wykreślenie z rejestru następuje także w przypadku gdy: stwierdzono, że przedsiębiorca po raz drugi przekazuje zmieszane odpady komunalne, odpady zielone lub pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do instalacji innych niż regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach należały do zakresu czynności służbowych pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ekologii, nadzorowanego przez Naczelnika Wydziału, a od 2015 r. do pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej, nadzorowanego przez Kierownika Referatu.

Osobą zobowiązaną do naliczenia kary pieniężnej w myśl art. 9zb ust. 1 ww. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku był w okresie od lutego 2013 r. do listopada 2014 r. - p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy Świerklaniec, natomiast w okresie od grudnia 2014 r. do nadal p. Marek Cyl – obecny Wójt Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 5

Wszczęć postępowanie administracyjne w celu zweryfikowania czy zachodzą przesłanki uzasadniające nałożenie kar pieniężnych na wykonawcę Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. świadczącego na rzecz Gminy Świerklaniec usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Świerklaniec od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy” w latach 2013 – 2016 w związku z przekazaniem zmieszanych odpadów komunalnych do innej, niż regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych, stosownie do art. 9x ust. 1 pkt 3 w związku z art. 9zb ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.), a w uzasadnionym przypadku podjąć działania zmierzające do wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru, o którym mowa w art. 9c ust. 1 powyższej ustawy, stosownie do art. 9j ust. 2 pkt 4 tej ustawy, mając na uwadze art. 1 pkt 1, art. 61 § 1 oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.).

- Zaniechano podjęcia działań zmierzających do naliczenia i wyegzekwowania kar umownych od wykonawcy Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. realizującego na rzecz Gminy Świerklaniec usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, na podstawie:
- umowy nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r. oraz realizowanej w jej ramach umowy o zamówienia uzupełniające Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. z łącznym terminem realizacji od lipca 2013 r. do listopada 2014 r.
  - umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. z terminem realizacji od grudnia 2014 r. do końca grudnia 2016 r.

tytułem nieterminowego przekazywania raportów dotyczących ilości i sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych.

Naruszono tym postanowienia ww. umów oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1115 a następnie Dz. U. z 2015 r., poz. 513). Zgodnie z jednobrzmiącymi zapisami umów podstawowej nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r. oraz o zamówienia uzupełniające Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r., wyrażonymi w § 17 ust. 1 lit. c) wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną za każdy dzień opóźnienia w przekazaniu kompletnego raportu miesięcznego w wysokości 200,00 zł. W ślad natomiast za treścią postanowień umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. wyrażonych w § 11 ust. 3 wysokość kar umownych w analogicznym zakresie przewidziana została w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia. Jak stanowi natomiast przywołana podstawa prawna, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania zaś jednym ze źródeł dochodów własnych gminy są dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach.

Powyższy raport, w każdym przypadku zawierać winien, w ślad za treścią ww. umów informacje z zakresu:

- a) ilości [w Mg] odebranych odpadów: zmieszanych, szkła, papieru, metali oraz opakowań wielomateriałowych, z tworzyw sztucznych, ulegających biodegradacji, wielkogabarytowych, adresach nieruchomości,
- b) adresów nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne,
- c) sposobu zagospodarowania ww. odpadów

a termin jego złożenia przewidziano odpowiednio, zgodnie z umową nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r. oraz nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. – do 7 dni, natomiast zgodnie z umową o zamówienia uzupełniające Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. – do 5 dni od zakończenia miesiąca, którego dotyczy, w formie uzgodnionej z Zamawiającym.

Dokonana na potrzeby kontroli kalkulacja należności tytułem kar umownych dokonana została w oparciu o składane przez wykonawcę pisma przewodnie lub wystawione faktury miesięczne. Zwłoka w przekazaniu raportów wynosiła od 1 do 8 dni. Należność na rzecz Gminy Świerklaniec z powyższego tytułu w odniesieniu do poszczególnych umów wynosiła: 2.000,00 zł dot. umowy nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r., 5.200,00 zł dot. umowy o zamówienia uzupełniające Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. oraz 4.500,00 zł dot. umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. (okresu od grudnia 2014 r. do stycznia 2016 r.).

Osobami odpowiedzialnymi za kontrolę merytoryczną dowodów stanowiących podstawę rozliczenia przedmiotowego zadania, w tym faktur dokonywali pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej (dot. okresu od lipca 2013 r. do maja 2014 r. oraz od lutego 2015 r. do stycznia 2016 r.) oraz Referatu Finansowo-Księgowego (dot. okresu od sierpnia 2014 r. do stycznia 2015 r.).

Zatwierdzenia do wypłaty dokonali odpowiednio: p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy Świerklaniec, p. Zbigniew Iwanicki – były Z-ca Wójta Gminy (dot. okresu od lipca 2013 r. do października 2014 r.) oraz p. Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec (dot. okresu od listopada 2014 r. do stycznia 2016 r.).

Wniosek nr 6

Podjąć działania zmierzające do naliczenia i wyegzekwowania kar umownych od wykonawcy Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. realizującego na rzecz Gminy Świerklaniec usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w związku z nieterminowym złożeniem raportów obrazujących ilość i sposób zagospodarowania odpadów komunalnych, stosownie do postanowień umowy nr ZP.7.2013 z dnia 7 czerwca 2013 r. oraz realizowanej w jej ramach umowy o zamówienia uzupełniającej Nr 149/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r., jak i umowy nr 239/2014 z dnia 27 listopada 2014 r. oraz mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 513).

W zakresie wynagrodzeń:

- *W 2015 r. p. Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec, powierzył pracownikowi zatrudnionemu jako Doradca Wójta pełnienie obowiązków likwidatora Gminnego Ośrodka Rekreacji w Świerklańcu na okres od 9 do 31 marca 2015 r., za wynagrodzeniem w kwocie 7.000 zł. Powołany w piśmie art. 21 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm.), nie mógł stanowić podstawy powierzenia ww. obowiązków. Stanowisko „likwidatora” nie jest bowiem ujęte w wykazie stanowisk zamieszczonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786 z późn. zm.), nie zostało również określone w obowiązującym w Urzędzie Gminy Świerklaniec Regulaminie wynagradzania, wprowadzonym zarządzeniem nr 120.34.2013 Wójta Gminy z dnia 14 czerwca 2013 r. Sam pracownik nie został ponadto przeniesiony w trybie art. 22 ustawy o pracownikach samorządowych do pracy w Gminnym Ośrodku Rekreacji w Świerklańcu.*

Powyższym działaniem naruszono art. 36 ust. 1 oraz art. 39 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych w związku z postanowieniami ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. oraz Regulaminu wynagradzania, wprowadzonego zarządzeniem nr 120.34.2013 z 14 czerwca 2013 r. Stosownie do powołanych przepisów ustawy o pracownikach samorządowych, pracownikowi samorządowemu przysługuje wynagrodzenie stosowne do zajmowanego stanowiska, natomiast wymagania kwalifikacyjne dla danego stanowiska oraz szczegółowe warunki wynagradzania winny być określone w regulaminie wynagradzania.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Marka Cyl - Wójta Gminy Świerklaniec, wynagrodzenie dla ww. osoby zostało ustalone jak dla kierownika jednostki organizacyjnej.

Wniosek nr 7

Przy powierzaniu obowiązków na podstawie art. 21 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm.), przestrzegać postanowień Regulaminu wynagradzania oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1786 z późn. zm.), w zakresie określania stanowiska pracy oraz związanego z nim wynagrodzenia pracowników, mając na uwadze art. 36 ust. 1 w związku z art. 39 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych.

W zakresie dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych.

- W przeprowadzonym otwartym konkursie ofert w zakresie realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej w 2014 r. ogłoszonym na podstawie zarządzenia nr 0050.24.2014 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 3 lutego 2014 r. żądano złożenia wraz z ofertami dokumentów, których nie przewidziano w załączniku nr 1 do rozporządzenia z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczącej realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25). Zgodnie z ww. przepisami, do składanych ofert przewidziano załączenie w formie załącznika tylko kopii aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji. W ogłoszeniu zobowiązano podmioty zainteresowane udziałem w konkursie do złożenia wraz ofertą oprócz odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji, następujących dokumentów:

- aktualny statut, bądź oświadczenie Prezesa, że zapisy statutu nie uległy zmianie,
- sprawozdanie merytoryczne i finansowe za ubiegły rok,
- imienny wykaz zawodników, którzy w 2013 r. osiągnęli wybitne wyniki sportowe, w przypadku sportu drużynowego wykaz drużyn, które osiągnęły wybitne wyniki sportowe w 2013 r.,
- imienny wykaz zawodników, którzy w 2014 r. będą uczestniczyć we współzawodnictwie sportowym indywidualnym,
- w przypadku sportu drużynowego wykaz drużyn wraz z imienną listą zawodników, które w 2014 r. będą uczestniczyć we współzawodnictwie sportowym drużynowym.

Projekt ogłoszenia o konkursie przygotował Inspektor w Referacie Gospodarki Komunalnej który do dnia 18 lutego 2015 r. zatrudniony był na samodzielnym stanowisku ds. sportu, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i wykonywał zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z kulturą fizyczną w tym m.in. współpracy ze stowarzyszeniami.

Ogłoszenie zostało podpisane przez p. Kazimierza Flakusa – byłego Wójta Świerklańca

- W przeprowadzonym w 2014 r. otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu w Gminie Świerklaniec zaniechano odrzucenia ofert niespełniających wymogów formalnych postawionych w w/w ogłoszeniu

o konkursie a także niezawierających wszystkich informacji wymaganych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).

Powyższe dotyczyło ofert złożonych przez:

- *Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Nakło Śląskie niezawierającej:*
  - imiennego wykazu zawodników, którzy w 2013 r. osiągnęli wybitne wyniki sportowe, a w przypadku sportu drużynowego wykazu drużyn, które osiągnęły wybitne wyniki sportowe w 2013 r.,

- *prawidłowo sporządzonego harmonogramu, w którym nie podano poszczególnych działań jakie będą podejmowane przy realizacji zadania, a także liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów) tylko przywołano rodzaje kosztów jakie będą ponoszone przy realizacji zadania, a które to wyszczególnione zostały w kosztorysie ze względu na rodzaj kosztów.*

- *Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Orzech niezawierającej:*
  - w opisie potrzeb wskazujących na konieczność wykonania zadania publicznego - wskazania przyczyn i skutków,

- *prawidłowego uzasadnienia potrzeby dofinansowania z dotacji inwestycji związanych z realizacją zadania publicznego, gdyż nie wpisano jakie i czy w ogóle będą realizowane inwestycje pokrywane z dotacji, a jedynie powtórzono potrzeby wskazujące na konieczność wykonania zadania,*

- *prawidłowo sporządzonego harmonogramu, w którym nie podano poszczególnych działań jakie będą podejmowane przy realizacji zadania, a także liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów) tylko przywołano rodzaje kosztów jakie będą ponoszone przy realizacji zadania, a które to wyszczególnione zostały w kosztorysie ze względu na rodzaj kosztów.*

Ponadto w samym kosztorysie nie podane zostały koszty jednostkowe poszczególnych pozycji, a oferent nie zamieścił żadnych dodatkowych uwag w tym zakresie w dalszej części oferty, a także nie podano pełnych informacji o kwalifikacjach osób, które będą zatrudnione przy realizacji zadania publicznego oraz o kwalifikacjach wolontariuszy.

- *Ludowy Klub Sportowy „Unia” Świerklaniec niezawierającej:*
  - imiennego wykazu zawodników, którzy w 2013 r. osiągnęli wybitne wyniki sportowe, a w przypadku sportu drużynowego wykazu drużyn, które osiągnęły wybitne wyniki sportowe w 2013 r.,

- *wskazania przedmiotu działalności nieodpłatnej pomocy publicznej,*
  - *opisu potrzeb wskazujących na konieczność wykonania zadania publicznego, a także opisu ich przyczyn oraz skutków,*

- *w opisie poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania publicznego oraz w harmonogramie - opisu poszczególnych działań jakie będą podejmowane przy realizacji zadania, a także liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów) tylko przywołano rodzaje kosztów jakie będą ponoszone przy realizacji zadania, a które to wyszczególnione zostały w kosztorysie ze względu na rodzaj kosztów.*

W samym kosztorysie natomiast nie podane zostały wszystkie ilości jednostek, koszty jednostkowe poszczególnych pozycji jak i rodzaje miary, a oferent nie zamieścił żadnych dodatkowych uwag w tym zakresie w dalszej części oferty.

- *Ludowy Klub Sportowy „Przyszłość” Nowe Chechło niezawierającej:*
  - imiennego wykazu zawodników, którzy w 2013 r. osiągnęli wybitne wyniki sportowe, a w przypadku sportu drużynowego wykazu drużyn, które osiągnęły wybitne wyniki sportowe w 2013 r.,
  - prawidłowo sporządzonego harmonogramu, w którym nie podano poszczególnych działań jakie będą podejmowane przy realizacji zadania, a także liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów) tylko przywołano rodzaje kosztów jakie będą ponoszone przy realizacji zadania, a które to wyszczególnione zostały w kosztorysie ze względu na rodzaj kosztów. Ponadto w samym kosztorysie nie podane zostały koszty jednostkowe poszczególnych pozycji, a oferent nie zamieścił żadnych dodatkowych uwag w tym zakresie w dalszej części oferty; ponadto nie podano pełnych informacji o kwalifikacjach osób, które będą zatrudnione przy realizacji zadania publicznego oraz o kwalifikacjach wolontariuszy.

- *Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” Nowe Chechło niezawierającej:*
  - wskazania przedmiotu działalności nieodpłatnej pożytku publicznego,
  - opisu potrzeb wskazujących na konieczność wykonania zadania publicznego, a także opisu ich przyczyn oraz skutków,
  - prawidłowo sporządzonego harmonogramu, gdzie nie podano poszczególnych działań jakie będą podejmowane przy realizacji zadania, a także liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów) tylko przywołano rodzaje kosztów jakie będą ponoszone przy realizacji zadania, a które to wyszczególnione zostały w kosztorysie ze względu na rodzaj kosztów. W samym kosztorysie natomiast nie podane zostały wszystkie ilości jednostek, koszty jednostkowe poszczególnych pozycji jak i rodzaje miary, a oferent nie zamieścił żadnych dodatkowych uwag w tym zakresie w dalszej części oferty

Powyższe było niezgodne z pkt 7 lit. g) załącznika do zarządzenia nr 0050.24.2014 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 3 lutego 2014 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej w 2014 roku, zgodnie z którym oferty niekompletne i nieprawidłowo wypełnione albo złożone po terminie nie będą rozpatrywane.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1, pkt 2, pkt 3, pkt 5 i pkt 6 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.) oferta zawiera w szczególności: szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji; termin i miejsce realizacji zadania publicznego; kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego; informację o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych zapewniających wykonanie zadania publicznego; deklarację o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego.

Oceny ofert i pozytywnej ich akceptacji dokonała Komisja Konkursowa powołana zarządzeniem Nr 0050.29.2014 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 24 lutego 2014 r. Umowy:

- *Nr 60/2014 o wsparcie zadania publicznego pod nazwą „Upowszechniania kultury fizycznej wśród mieszkańców sołectwa Świerklaniec” z dnia 11 marca 2014 r. na kwotę 33.000,00 zł;*
- *Nr 62/2014 o wsparcie zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie zajęć sportowych na terenie sołectwa Nakło Śląskie z zakresu piłki nożnej oraz udział w turniejach i imprezach piłkarskich” z dnia 17 marca 2014 r. na kwotę 33.000,00 zł;*

- Nr 64/2014 o wsparcie zadania publicznego pod nazwą „Sportowe Szkolenie Dzieci i Młodzieży w Kajakarstwie” z dnia 18 marca 2014 r. na kwotę 34.500,00 zł;
  - Nr 66/2014 o wsparcie zadania publicznego pod nazwą „Rozgrywki i treningi w piłce nożnej” z dnia 18 marca 2014 r. na kwotę 34.500,00 zł;
  - Nr 67/2014 o wsparcie zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie zajęć sportowych na terenie sołectwa Nowe Chechło z zakresu piłki nożnej oraz udział w turniejach, imprezach i rozgrywkach piłkarskich” z dnia 18 marca 2014 r. na kwotę 23.000,00 zł;
  - Nr 68/2014 o wsparcie zadania publicznego pod nazwą „Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży w oparciu o szkolenie zawodników judo i ju-jitsu” z dnia 18 marca 2014 r. na kwotę 12.000,00 zł;
- w imieniu Gminy Świerklaniec podpisał p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Świerklaniec w zakresie przygotowywania ogłoszeń stosownie do art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239) oraz dokonywania oceny i akceptacji ofert na realizację zadań publicznych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych stosownie do postanowień zawartych w ogłoszeniu o otwarciu konkursu ofert na realizację zadań Gminy Świerklaniec stosownie do art. 15 przywołanej ustawy, oraz postanowień Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 6, poz. 25), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie wymiaru podatku od nieruchomości:

– Do dnia 15 marca 2016 r. zaniechano przeprowadzenia czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatników danych o posiadanych nieruchomościach. Organ podatkowy nie skorzystał również z możliwości wezwania podatników do udzielenia wyjaśnień w związku z niezłożeniem lub weryfikacją deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelność danych w nich zawartych. Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 3 i art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm. a następnie Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło:

- podatników podatku od nieruchomości oznaczonych nr kart kontowych 1/144 (osoba prawna), 2/1922 i 2/1944 (osoby fizyczne), kolejno we władaniu których, pozostawały nieruchomości, położone w Świerklańcu, związane z prowadzeniem działalności

gospodarczej oznaczone nr ewidencyjnymi działek: 709/6 o pow. 0,4315 ha, 720/6 o pow. 0,0492 ha (na podstawie umów sprzedaży zawartych pomiędzy podatnikiem o nr karty kontowej 1/144 a osobami fizycznymi) oraz 740/6 o pow. 0,0938 ha (na podstawie umowy sprzedaży zawartej pomiędzy podatnikiem o nr karty kontowej 1/144 a Gminą Świerklaniec), zabudowane budynkiem handlowo-usługowym i parkingiem. Ww. podatnicy w złożonych w latach 2013 - 2014 deklaracjach/informacjach w sprawie podatku od nieruchomości nie zgłosili do opodatkowania parkingu jako obiektu budowlanego. Stosownie do art. 3 ust. 3 ww. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane przez budowlę należy rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury. Natomiast zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą chyba, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Zgodnie ze zmianą przywołanego wyżej art. 1a ust. 1 pkt 3 obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r. budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem ust. 2a, w myśl którego do budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się, budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.) lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budynek, budowlę lub ich części z użytkowania.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Parking, jako przedmiot opodatkowania związany był z gruntem oznaczonym nr działki 709/6 oraz z gruntem oznaczonym nr ewidencyjnym działki 740/6, stanowiącym przedmiot sprzedaży z zasobu nieruchomości Gminy Świerklaniec, na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 7.623/2013 z dnia 14 października 2013 r. Zgodnie z zapisami operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 23 sierpnia 2013 r, na potrzeby ww. sprzedaży parking stanowił część jej zabudowy. Decyzją nr 159/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. otrzymano pozwolenie na użytkowanie budynku handlowo-usługowego oraz parkingu na działce nr 709/6 w Świerklańcu.

Z powyższego wynika zatem, że od stycznia 2013 r. część nieruchomości będących w posiadaniu kolejno ww. podatników zabudowana była obiektem parkingu, co dotyczyło:

- podatnika oznaczonego nr karty kontowej 1/144 – w stosunku do którego posiadanie parkingu jak przedmiotu opodatkowania obejmowało okres od stycznia do października 2013 r. (sprzedaż na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 7269/I/2013 z dnia 14 października 2013 r. na rzecz podatnika o nr karty kontowej 2/1922),
- podatnika oznaczonego nr karty kontowej 2/1922 – w stosunku do którego posiadanie parkingu jak przedmiotu opodatkowania obejmowało okres od listopada 2013 r. do marca 2014 r. (sprzedaż na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 4929/2014 z dnia 6 marca 2014 r. na rzecz podatnika o nr karty kontowej 2/1944),
- podatnika oznaczonego nr karty kontowej 2/1944 – w stosunku do którego posiadanie parkingu jak przedmiotu opodatkowania obejmowało okres od kwietnia 2014 r. do nadal.

W trakcie kontroli, w dniu 16 marca 2016 r. organ podatkowy wezwał ww. podatników do złożenia korekt deklaracji/informacji w sprawie podatku od nieruchomości. Po ich dostarczeniu, dokonał odpowiednio przypisu z powyższego tytułu podatnikowi o nr karty kontowej 1/144 w kwocie 1.600,00 zł (za okres od stycznia do października 2013 r.), podatnikowi o nr karty kontowej 2/1922 w łącznej kwocie 800,00 zł (za okres od listopada 2013 r. do marca 2014 r.), podatnikowi o nr karty kontowej 2/1944 w łącznej kwocie 5.280,00 zł (za okres od kwietnia 2014 r. do grudnia 2016 r.), na podstawie wydanych w uzasadnionych przypadkach (dotyczyło to osób fizycznych) stosownych decyzji zmieniających wymiar podatku od nieruchomości oraz złożonej korekty deklaracji. Pan Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec poinformował w wyjaśnieniach złożonych w dniu 18 kwietnia 2016 r., tj. po zakończeniu czynności kontrolnych, o zapłacie przez dwóch podatników o nr kart kontowych 1/144 oraz 2/1944 należnego podatku, do wyjaśnień załączono kopie wyciągów bankowych.

- podatnika podatku od nieruchomości oznaczonego nr karty kontowej 2/87 (osoba fizyczna), który nie wykazał do opodatkowania w złożonej w lipcu 2012 r. do organu podatkowego korekcie informacji, powierzchni gruntów pod budynkiem związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Jak stanowi art. 2 ust. 1 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają: grunty, budynki lub ich części oraz budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Stwierdzić zatem należy, że opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości odrębnie podlega zarówno grunt, jak i budynek na nim posadowiony. W myśl z kolei art. 1a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem gruntów związanych z tymi budynkami, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Przedmiot opodatkowania zadeklarowany przez ww. podatnika związany z prowadzoną działalnością gospodarczą, zgodnie z treścią informacji w sprawie podatku od nieruchomości obejmował wyłącznie budynki pozostałe, tym samym wyłączony został z zakresu opodatkowania grunt pod tym budynkiem, stanowiący w myśl przywołanych wyżej przepisów odrębny przedmiot opodatkowania. Powyższe dane podatnika stanowiły podstawę wymiaru podatku od nieruchomości na lata 2012 - 2016.

W trakcie kontroli, w dniu 15 marca 2016 r. organ podatkowy poinformował ww. podatnika o konieczności złożenia korekty informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2012 do nadal, a po ich złożeniu przez podatnika w dniu 16 marca 2016 r. wydał stosowne decyzje zmieniające wysokość podatku od nieruchomości, gdzie wymiar podatku od nieruchomości za rok 2012 wzrósł o 72,00 zł, natomiast za lata 2013 - 2016 wzrósł corocznie o 78,00 zł.

Zgodnie ze złożonymi w dniu 18 kwietnia 2016 r. wyjaśnieniami Wójta Gminy Świerklaniec oraz dostarczonymi dowodami w sprawie (kopiami wyciągów bankowych) podatnik uiszczył w dniu 24 marca 2016 r. podatek należny za lata 2012 - 2015.

- podatnika oznaczonego nr karty kontowej 2/2037 (osoba fizyczna), będącego nabywcą nieruchomości gminnej, na podstawie umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 3088/2015 z dnia 22 maja 2015 r., tj. prawa własności niezabudowanej nieruchomości gruntowej oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 747/6 o pow. 0,0985 ha, na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą ww.

podatnika. Zgodnie z danymi wynikającymi z rejestru gruntów powierzchnię 0,0309 ha ww. nieruchomości stanowiły nieużytki, zaś 0,0676 ha to z kolei łąki kl. IV).

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ww. ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r., jak i w aktualnym stanie prawnym grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. Zatem grunty sklasyfikowane jako użytki rolne powinny być opodatkowane podatkiem rolnym wyłącznie do momentu, kiedy zostaną zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, a za moment ten przyjęć należy każde podjęte przez przedsiębiorcę na tych gruntach działanie zmierzające do osiągnięcia przychodu, powodujące dokonanie zamierzonych celów lub osiągnięcie konkretnego rezultatu związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą, a więc m.in. polegające na budowie inwestycji przeznaczonej na potrzeby realizacji owej działalności gospodarczej. W przypadku pozostałych gruntów będących w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą (osoby fizycznej) istotą jest ustalenie związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W umowie sprzedaży podatnik oświadczył o nabyciu powyższej nieruchomości w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Podatnik w złożonej w czerwcu 2015 r. informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego na 2015 r. wykazał nabyte nieruchomości gruntowe - jako użytki rolne.

W trakcie przeprowadzonej w dniu 18 marca 2016 r. przez Inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wizji lokalnej w obecności pracowników Urzędu Gminy Świerklaniec stwierdzono: na nieruchomości prowadzone są działania świadczące o jej zajęciu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej (grunt wysypany gruzem, utwardzony, na którym posadowione są fundamenty, zgodnie z tablicą informacyjną, w rozumieniu prawa budowlanego, na terenie nieruchomości powstaje inwestycja związana z budową myjni ręcznej).

W trakcie kontroli, w dniu 15 marca 2016 r. organ podatkowy poinformował ww. podatnika o konieczności złożenia wyjaśnień w zakresie związku zadeklarowanego przedmiotu opodatkowania z prowadzoną działalnością gospodarczą. W odpowiedzi na powyższe podatnik złożył korektę informacji, w której wykazał od miesiąca marca 2016 r. ww. grunt jako związany z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podstawę powyższego stanowiła decyzja Starosty Tarnogórskiego nr 137/16 z dnia 11 lutego 2016 r. o pozwoleniu na budowę na działce nr 747/6. Konsekwencją powyższego organ podatkowy wydał stosowną decyzję ustalającą łączne zobowiązanie pieniężne na rok 2016, dokonując od marca br. przypisu tytułem podatku od nieruchomości za grunty związane z działalnością gospodarczą w wysokości 697,71 zł.

Pan Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec w wyjaśnieniach złożonych w dniu 18 kwietnia 2016 r. poinformował o zapłacie przez ww. podatnika w dniu 21 marca 2016 r. należnego podatku, do wyjaśnień załączono kopie wyciągów bankowych.

Zadania w zakresie wykonywania wszelkich prac związanych z wymiarem podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego należały do zakresu czynności pracowników Referatu Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo - Księgowego w Urzędzie Gminy Świerklaniec w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do 272 pkt 3 i art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716) oraz art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290), mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie nadzorowania postępowania likwidacyjnego jednostki organizacyjnej oraz inwentaryzacji:

– *W 2015 r. nieprawidłowo nadzorowano postępowanie likwidacyjne jednostki organizacyjnej w zakresie rzetelnego przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji składników majątkowych w likwidowanej jednostce organizacyjnej: w Gminnym Ośrodku Rekreacji z siedzibą w Świerklańcu (zwanym dalej GOR), co było niezgodne z art. 26 ust.1 pkt 1, art.26 ust.4 oraz art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) w związku z postanowieniami uchwały Rady Gminy w Świerklańcu Nr VII/52/15 z dnia 27 lutego 2015 r. Powyższe dotyczyło:*

- *zaniechania przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów na dzień poprzedzający postawienie jednostki GOR w stan likwidacji, tj. na dzień 26 lutego 2015 r. W myśl art. 26 ust. 4 ww. ustawy o rachunkowości inwentaryzację, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, przeprowadza się również na dzień zakończenia działalności przez jednostkę oraz na dzień poprzedzający postawienie jej w stan likwidacji. Zgodnie z treścią uchwały Rady Gminy w Świerklańcu Nr VII/52/15 z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie likwidacji gminnej, samorządowej jednostki postanowiono o: likwidacji samorządowego zakładu budżetowego GOR z dniem 31 marca 2015 r., rozpoczęciu procesu likwidacji z dniem podjęcia ww. uchwały, ustalono termin zakończenia likwidacji na dzień 31 marca 2015 r. W myśl § 3 uchwały, czynności likwidacyjne obejmować miały m.in.: przeprowadzenie inwentaryzacji wszystkich aktywów i pasywów, zgodnie z przepisami o rachunkowości.*

Zgodnie z § 7 uchwały Rada Gminy w Świerklańcu zobowiązała Wójta Gminy Świerklaniec do nadzorowania postępowania likwidacyjnego jednostki organizacyjnej. Stosownie do art. 4 ust. 5 ww. ustawy o rachunkowości kierownik jednostki, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie, za ich zgodą.

W myśl art. 4 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy o rachunkowości do zadań wykonywanych w ramach rachunkowości należy okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów.

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy Świerklanie: w dacie podjęcia przez Radę Gminy uchwały o likwidacji zarządzający jednostką p. Artur Sulik, zastępca dyrektora przebywał na zwolnieniu lekarskim, a zastępujący go natomiast kierownicy nie wydali zarządzenia w przedmiocie inwentaryzacji.

- nierzetelnego przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji w drodze spisu z natury wg stanu na dzień likwidacji GOR, tj. 31 marca 2015 r. środków trwałych i pozostałych środków trwałych, co w szczególności dotyczyło:

- ✓ przeprowadzenia inwentaryzacji pozostałych środków trwałych w zakresie inwentarza żywego drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic inwentaryzacyjnych z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 1 i art. 27 ww. ustawy o rachunkowości. W myśl przywołanych przepisów jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację m.in. środków trwałych drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Na dzień likwidacji GOR, tj. 31 marca 2015 r. nie zostały objęte spisem z natury w ramach pozostałych środków trwałych wszystkie zwierzęta znajdujące się na terenie Mini Zoo zlokalizowanego w Parku w Świerklańcu.

W arkuszu spisu z natury Nr 000061 ujęto zwierzęta w dwóch pozycjach, wycenione na łączną wartość 25.353,40 zł.

Powyższe dane wynikały z analitycznej ewidencji księgowej do konta 013 prowadzonej w formie księgi inwentarzowej tj.:

- poz. 120, wpisano nr inwentarzowy W/0550, jako inwentarz żywy – sztuk 1 o wartości 21.853,40 zł;

- poz. 126, wpisano nr inwentarzowy W/0556, klacz Flora – sztuk 1 o wartości 3.500,00 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami Likwidatora GOR pod poz. 120 ujęto zbiorczym zapisem nabycie 29 sztuk inwentarza żywego.

Zgodnie natomiast z weryfikacją dokumentów źródłowych udostępnionych w Urzędzie Gminy Świerklaniec, tj. jednostki na rzecz której 31 marca 2015 r. przekazane zostało mienie zakładu (zgodnie z uchwałą Nr VII/52/15 Rady Gminy w Świerklańcu z dnia 27 lutego 2015 r.) ustalono, że na terenie Mini Zoo, na dzień likwidacji, tj. 31 marca 2015 r. przebywało co najmniej 57 sztuk zwierząt różnych gatunków, w tym: 2 konie, 3 krowy, 2 kuce, 2 osły, 6 kóz, 8 kozłów, 3 daniele, 2 strusie, 2 lamy, 3 owce, 4 pawie, 7 gołębie, 2 perliczki, 3 gęsi, kogut, kaczka hełmiatka, łabędź czarny, indyk, 2 króliki miniaturki, wąż i pies. GOR był właścicielem 55 sztuk zwierząt, dwoma dysponował na podstawie umowy przekazania.

Z powyższego wynika, że w trakcie inwentaryzacji nie został spisany cały inwentarz żywy pozostający w dyspozycji GOR.

Jak wynika z treści wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli przez Likwidatora GOR w związku z dużą ilością zwierząt oraz rozległym terenem prawdopodobnie źle zostały przeliczone zwierzęta przez Komisję inwentaryzacyjną.

✓ zaniechania ujawnienia, wyjaśnienia i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych w zakresie objętych spisem z natury pozostałych środków trwałych wg stanu na dzień 31 marca 2015 r., co stało w sprzeczności z art. 26 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald księgi głównej GOR za marzec 2015 r. wg stanu na 31 marca 2015 r. saldo Wn konta 013 „Pozostałe środki trwałe” wynosiło 659.377,01 zł, z kolei w przywołanym wyżej sprawozdaniu końcowym z likwidacji GOR w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji pozostałych środków trwałych drogą spisu z natury ich stan ustalono na kwotę 659.011,97 zł.

Powyższa różnica dotyczyła błędnie ujętego w ewidencji księgowej rozchodu odkurzacza Elektrolux zapisem z dnia 5 lipca 2012 r. w wartości 365,04 zł.

Natomiast w wyniku przeprowadzenia ww. inwentaryzacji drogą spisu z natury różnic inwentaryzacyjnych nie stwierdzono.

✓ nierozliczenia różnic inwentaryzacyjnych oraz nieprawidłowego udokumentowania przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych likwidowanej jednostki w wyniku ich spisu z natury wg stanu na dzień 31 marca 2015 r., czym naruszono art. 27 ww. ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z treścią sprawozdania końcowego z likwidacji GOR spisanego w dniu 26 czerwca 2015 r. komisja inwentaryzacyjna ustaliła braki środków trwałych w czasie przeprowadzonej inwentaryzacji w dniu 31 marca 2015 r., stwierdzając, że środki trwałe o wartości 14.144,88 zł nie znajdowały się już na stanie likwidowanej jednostki (ogrodnictwo). Powyższe potwierdzono treścią oświadczenia członków Komisji inwentaryzacyjnej datowanego na dzień 31 marca 2015 r. Na wartość utraconego mienia składały się następujące środki trwałe:

ŚT/0058 – Heblarka – szt. 1 – wartość 2.502,40 zł;

ŚT/0061 – Traktor – 12592RB Partner – szt. 1 – wartość 5.481,99 zł;

ŚT/0064 – Traktorek – kosiarka jezdna – szt. 1 – wartość 3.770,49 zł;

ŚT/0065 – Kosiarka rotacyjna – szt. 1 – wartość 2.390,00 zł.

Pomimo stwierdzenia braków jednocześnie Komisja inwentaryzacyjna wykazała ww. środki trwałe w podanych wyżej wartościach w sporządzonym na dzień 31 marca 2015 r. arkuszu spisu z natury nr 000003. Tym samym zgodnie z arkuszami spisu z natury wartość spisanych środków trwałych była zgodna z ich wartością wynikającą z ewidencji księgowej w wysokości 10.763.568,90 zł. Taka sama wartość środków trwałych została wykazana w bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31 marca 2015 r.

Z powyższego wynika, że stwierdzone braki środków trwałych nie zostały wyjaśnione i rozliczone w księgach rachunkowych GOR w 2015 r., czyli w księgach roku którego dotyczyła inwentaryzacja.

Za przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości odpowiedzialność ponosił kierownik jednostki. Zarządzeniem Nr 005.33.2015 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 9 marca 2015 r. powołano likwidatora samorządowego zakładu budżetowego GOR, któremu powierzono funkcję kierownika jednostki organizacyjnej i którego zobowiązano do kierowania działalnością zakładu w okresie jego likwidacji, przypisując zadania związane z przeprowadzeniem procesu likwidacji, w tym również przeprowadzenie inwentaryzacji mienia na dzień likwidacji.

- W 2015 r. nierzetelnie przeprowadzono i rozliczono inwentaryzację inwentarza żywego przejętego po zlikwidowanym GOR w Urzędzie Gminy Świerklaniec wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Naruszono tym art. 26 ust. 1 pkt 1, art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).

Zgodnie z protokołem końcowym z dnia 15 stycznia 2016 r. z przeprowadzonej w Urzędzie Gminy inwentaryzacji wg stanu na 31 grudnia 2015 r. wartość pozostałych środków trwałych wynosiła 632.372,11 zł, w tej wartości ujęto inwentarz żywy, różnic inwentaryzacyjnych nie stwierdzono.

Z zapisów analitycznych do konta 013 prowadzonego w Urzędzie Gminy Świerklaniec przejęty po zlikwidowanym GOR inwentarz żywy pod datą 13 lipca 2015 r. jako przychód został wprowadzony ręcznie do księgi inwentarzowej nr 4 „Ogrodnictwo” w ilości 30 sztuk o łącznej wartości 25.353,40 zł.

Zgodnie natomiast z dokumentami źródłowymi udostępnionymi przez pracowników Urzędu Gminy Świerklaniec, tj.: księgami rejestracji bydła, owiec i kóz, umowami przekazania do chowu zwierząt gospodarskich z dnia 18 maja 2015 r. oraz umowami sprzedaży koni z dnia 10 września 2015 r. ustalono, że liczba inwentarza żywego (zwierząt z mini zoo) przejętego od GOR stanowiła 57 sztuk zwierząt różnych gatunków.

Na dzień 31.12.2015 r. stan inwentarza żywego będącego w posiadaniu Urzędu Gminy Świerklaniec wynosić winien 53 sztuki zwierząt, tj. 57 sztuk pomniejszono o 4 sztuki (w wyniku rozstrzygnięcia przetargów ustnych nieograniczonych 2 konie zbyto na podstawie umów z dnia 10 września 2015 r.; 2 krowy zwrócono w dniu 19.11.2015 r. do Fundacji Centaurus w związku z postanowieniami umowy przekazania).

Natomiast stan ewidencyjny liczył 28 sztuk, zgodnie z księgą inwentarzową (rozchód 2 klaczy ujęty z datą 31.12.2015 r.) o wartości 18.403,40 zł.

W arkuszach spisu z natury, stanowiących udokumentowanie przeprowadzonej inwentaryzacji ilościowo spisano 53 sztuki, z czego wyceniono 28 sztuk na łączną wartość 18.403,40 zł, w tym:

- w nieoznakowanym arkuszu otrzymanym od osoby użytkującej zwierzęta gospodarskie na podstawie umowy z dnia 18 maja 2015 r. potwierdzono istnienie 41 sztuk zwierząt. Przewodnicząca komisji inwentaryzacyjnej wyceniła 21 sztuk zwierząt na łączną kwotę 13.353,40 zł, pozostałe 20 sztuk zwierząt nie objęto wyceną (tj. jednego kucyka, sześciu kóz, jednej lamy, dwóch paw, siedmiu gołębi, jednej gęsi, jednego koguta, jednej krowy) wskazując cenę jednostkową 0,00 zł, wartość 0,00 zł.

- w arkuszu o nr 00095 (nazwa jednostki inwentaryzacyjnej: Urząd Gminy Świerklaniec – Ogrodnictwo) spisanym w dniu 15.12.2015 r. podano 11 sztuk zwierząt, z czego wyceniono 6 sztuk zwierząt na łączną wartość 4.800,00 zł, a nie wyceniono pięciu sztuk zwierząt (kozlów) wskazując przy tych zwierzętach 0,00 zł jako cenę jednostkową, wartość 0,00 zł.

- w arkuszu o nr 000138, spisanym w dniu 16.12.2015 r. spisano 1 sztukę (psa kaukaz) wycenioną w wartości 250 zł.

Tym samym w trakcie inwentaryzacji przeprowadzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. potwierdzono istnienie 25 sztuk zwierząt (w tym: 1 kuca, 1 lamy, 6 kóz, 5 kozłów, 2 paw, 7 gołębi, 1 gęsi, 1 kury/koguta, 1 krowy), których wartość nie była ujęta w ewidencji księgowej pozostałych środków trwałych Urzędu Gminy Świerklaniec. Stwierdzone różnice nie zostały wyjaśnione i rozliczone w księgach rachunkowych 2015 r., czyli roku na który przypadła inwentaryzacja.

Zaniechanie ujęcia wszystkich sztuk inwentarza żywego w księgach rachunkowych było również niezgodne z art. 4 ust. 2, art. 24 ust. 2, art. 28 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o rachunkowości. Zgodnie z przyjętymi zasadami w polityce rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniem nr Or 0152/66/10 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2010 r. z późn. zm., przyjęto zasady wyceny aktywów i pasywów zgodnie z ustawą o rachunkowości z uwzględnieniem przepisów ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości.

Zgodnie z wymogami instrukcji w sprawie trybu i zasad przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych w Urzędzie Gminy Świerklaniec stanowiącej załącznik nr 7 do Polityki rachunkowości w Urzędzie Gminy Świerklaniec w Referacie Finansowo-Księgowym dokonuje się wyceny składników majątku na arkuszach spisu z natury i ustala się różnicę inwentaryzacyjną (niedobory i nadwyżki) wynikające z porównania ilości i wartości poszczególnych składników majątku, ustalanych w toku spisu z natury, z ilością i wartością wynikającą z ewidencji tych składników.

Ponadto w stosowanych w jednostce Urząd Gminy Świerklaniec zasadach rachunkowości wprowadzonych zarządzeniem Wójta Gminy Świerklaniec Nr 0152/66/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. z późn. zm. nie regulowano zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych ręcznie, co dotyczyło analityki do konta 011 – „Środki trwałe” i konta 013 – „Pozostałe środki trwałe”.

Powyższe było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy o rachunkowości. Zgodnie z treścią przywołanej podstawy prawnej jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych.

Zarządzeniem Nr 120.74.2015 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 6 listopada 2015 r. powołano zespoły spisowe, celem przeprowadzenia inwentaryzacji, odpowiedzialność za przeprowadzenie której powierzono Przewodniczącemu Komisji Inwentaryzacyjnej, powołanemu zarządzeniem Nr 120.69.2015 z dnia 5 października 2015 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości odpowiedzialność za przeprowadzenie inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Świerklańcu w formie spisu z natury ponosił p. Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec.

Ewidencja analityczną do kont 011 – „Środki trwałe” i 013 – „Pozostałe środki trwałe” była prowadzona przez pracowników Referatu Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Opracowywanie projektów przepisów wewnętrznych w zakresie rachunkowości należało do zakresu czynności p. Anny Hojka – Skarbnika Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 10

Przeprowadzić rzetelnie inwentaryzację pozostałych środków trwałych w zakresie inwentarza żywego poprzez ustalenie drogą spisu z natury ich faktycznej ilości, wyceny tych ilości, porównanie wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienie i rozliczenie ewentualnych różnic inwentaryzacyjnych wraz z powiązaniem ich z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 26 ust.1 pkt 1 w związku z art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości

(Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn.zm.), wymogów instrukcji w sprawie trybu i zasad przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych w Urzędzie Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 11

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości jednostki o zapisy regulujące kwestię prowadzonych w niej ksiąg rachunkowych techniką ręczną, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b), art.10 ust.2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn.zm.), mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Świerklańcu w zakresie dokonywania wyceny pozostałych środków trwałych, prawidłowego ich ujmowania w księgach rachunkowych na koncie 013, stosownie do art. 4 ust. 2 w związku z art. 24 ust. 2, art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn.zm.), mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W 2014 r. nieprawidłowo dokonano zamknięcia ksiąg rachunkowych na kontach syntetycznych Urzędu Gminy (jednostki) 800 „Fundusz Jednostki” i 860 „Wynik finansowy” i na koncie budżetu (organu) 961 „Wynik wykonania budżetu”. Zgodnie z zestawieniami obrotów i sald Księgi Głównej – Syntetyka sporządzonymi dla urzędu oraz budżetu ww. konta wykazywały salda Wn i Ma. Takimi samymi saldami został wprowadzony bilans otwarcia 2015 r. na ww. kontach.*

Naruszono tym zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz zarządzenia nr Or 0152/66/10 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości w Urzędzie Gminy w Świerklańcu ze zmianami. Zgodnie z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w powyższym rozporządzeniu oraz ww. zarządzenia Wójta Gminy Świerklaniec na koniec roku konto 961 może wykazywać saldo Wn lub Ma. Saldo Wn oznacza stan deficytu budżetu, a saldo Ma stan nadwyżki. Konto 800 wykazuje na koniec roku saldo Ma, które oznacza stan funduszu jednostki. Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, saldo Wn - stratę netto, saldo Ma - zysk netto.

Kierownik Referatu Finansowo-Księgowego oraz p. Anna Hojka – Skarbnik Gminy Świerklaniec m.in. wyjaśniły: konta 901 i 902 prowadzone są analitycznie w celu rozliczenia poszczególnych projektów realizowanych przy współfinansowaniu ze środków unijnych, dlatego konto 961 również zostało rozwinięte a zestawienie obrotów i sald jest sumą sald wyników dla poszczególnych kont analitycznych. Konto 860 i konto 800

prowadzone są oddziałami dla potrzeb rozliczeniowych. Salda poszczególnych oddziałów są jednostronne, zaś suma sald zamknięta dwustronnie z sumą sald jednostronną.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do obowiązków pracowników Referatu Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

- *Do dnia 30 czerwca 2015 r. należności z tytułu zaległości podatkowych, których spłatę zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej na nieruchomości podatników ujmowano na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe” zamiast na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Powyższe było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) w związku z zasadami funkcjonowania ww. kont ustalonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz zarządzeniu nr Or 0152/66/10 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości w Urzędzie Gminy w Świerkłańcu ze zmianami. Zgodnie z opisem konta 226 w powyższym rozporządzeniu oraz w polityce rachunkowości ww. konto służy do ewidencji długoterminowych należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem. Na stronie Wn konta 226 ujmuje się w szczególności długoterminowe należności, w korespondencji z kontem 840, a także przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych, w korespondencji z kontem 221. Na stronie Ma konta 226 ujmuje się w szczególności przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych w wysokości raty należnej na dany rok, w korespondencji z kontem 221. Konto 226 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość długoterminowych należności.*

W myśl przytoczonego przepisu ustawy o rachunkowości, należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Natomiast należności długoterminowe to takie, które stają się wymagalne w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

W dniu 30 czerwca 2015 r. dokonano wyksięgowania salda konta 226 w zakresie zaległości podatkowych objętych wpisem na hipotekę na podstawie dokumentów PK: 0600007629 na kwotę 88.595,00 zł ogółem, nr 0600007632 na kwotę 225.902,23 zł ogółem, nr 0600007633 na kwotę 470.941,82 zł ogółem, nr 0600007634 na kwotę 25.330,35 zł ogółem, nr 0600007635 na kwotę 22.270,80 zł ogółem.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do obowiązków pracowników Referatu Finansowo-Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 13

Zapewnić prowadzenie ewidencji księgowej konta budżetu 961 oraz kont 800, 860, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie

szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz zarządzenia Nr Or 0152/66/10 Wójta Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości w Urzędzie Gminy w Świerklańcu ze zmianami.

- *W bilansach z wykonania budżetu Gminy Świerklaniec sporządzonych na dzień 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2013 r. i 31 grudnia 2014 r. nie wykazano zobowiązań finansowych w pozycji „Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)”, a zobowiązania krótkoterminowe wykazano jako zobowiązania długoterminowe. Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz.330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2013 r., poz. 289). Zgodnie z przytoczonym przepisem ustawy o rachunkowości przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub część tych pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Natomiast zgodnie z treścią rozporządzenia z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządza się bilans zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 9 do rozporządzenia. Powyższe stwierdzono w:*
- *bilansie z wykonania budżetu Gminy Świerklaniec za 2012 r., w którym w pozycji zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 1.993.135,49 zł,*
  - *bilansie z wykonania budżetu Gminy Świerklaniec za 2013 r., w którym w pozycji zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 2.805.587,21 zł,*
  - *bilansie z wykonania budżetu Gminy Świerklaniec za 2014 r., w którym w pozycji zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 2.732.260,92 zł.*

Zadania polegające m.in. na opracowaniu rocznego sprawozdania z wykonania budżetu gminy należały do zakresu czynności służbowych p. Anny Hojka – Skarbnika Gminy Świerklaniec.

Bilanse z wykonania budżetu sporządzone wg stanu na dzień 31.12.2012 r., 31.12.2013 r. podpisali: p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy Świerklaniec oraz p. Anna Hojka – Skarbnik Gminy, natomiast bilanse wg stanu na dzień 31.12.2014 r. podpisali p. Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec oraz p. Anna Hojka – Skarbnik Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 14

Sporządzając bilans z wykonania budżetu Gminy Świerklaniec, przestrzegać prawidłowego podziału zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na krótkoterminowe i długoterminowe, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy

z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *Gmina Świerklaniec w umowach o kredyt w rachunku bieżącym jak i umowach o kredyt długoterminowy w rachunku kredytowym upoważniła Bank Spółdzielczy w Świerklanicy do dysponowania rachunkiem bankowym Gminy w celu zabezpieczenia spłaty zaciągniętego kredytu, co pozostawało w sprzeczności z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.*

Powyższe dotyczyło czterech umów kredytowych, tj. nr 26/2/14 z dnia 3 stycznia 2014 r. o kredyt w rachunku bieżącym do wysokości 1.000.000,00 zł, nr 26/55/14 z dnia 28 maja 2014 r. w rachunku kredytowym w wysokości 1.400.000,00 zł, nr 26/1/15 z dnia 2 stycznia 2015 r. w rachunku bieżącym do wysokości 1.500.000,00 zł oraz nr 26/89/15 z dnia 20 października 2015 r. w rachunku kredytowym w wysokości 500.000,00 zł.

Do treści ww. umów wprowadzono zapisy: „Niespłaconą w terminie kwotę kredytu Bank w dniu następnym po wyznaczonym terminie spłaty, przenosi na rachunek zadłużenia przeterminowanego i przystępuje do jej ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy” oraz „Niespłacone w terminie odsetki od kredytu Bank ewidencjonuje na rachunku nie spłaconych należności z tytułu odsetek i przystępuje do ich ściągnięcia z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy”.

W trakcie kontroli udokumentowano zawarcie stosownych aneksów do trwających umów kredytowych, tj. aneksu nr 1 do umowy nr 26/89/15 zawartego w dniu 29 lutego 2016 r. oraz aneksu nr 1 do umowy nr 26/55/14 zawartego w dniu 9 marca 2016 r., na mocy których zmianie uległa treść wskazanych umów, które otrzymały brzmienie: „Niespłaconą w terminie kwotę kredytu Bank w dniu następnym po wyznaczonym terminie spłaty, przenosi na rachunek zadłużenia przeterminowanego. Niespłacone w terminie odsetki od kredytu Bank ewidencjonuje na rachunku niespłaconych należności z tytułu odsetek”. W stosunku do pozostałych ww. umów w rachunku bieżącym stwierdzono ich wygaśnięcie.

Przedmiotowe umowy w imieniu Gminy Świerklaniec zawarli odpowiednio w 2014 r. p. Kazimierz Flakus – były Wójt Gminy Świerklaniec, w 2015 r. p. Marek Cyl – Wójt Gminy Świerklaniec, każdorazowo przy kontrasygnacie p. Anny Hojka – Skarbnika Gminy Świerklaniec.

Wniosek nr 15

Ustanawiać zgodnie z prawem zabezpieczenia spłat kredytów zaciąganych przez Gminę Świerklaniec, zgodnie z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *Gmina Świerklaniec przyjęła do wyliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia wyłączenia z limitów spłaty zobowiązań na lata 2015 - 2021 przydających na dany rok, na podstawie art. 243 ust. 3a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), pomimo braku przesłanek do ich zastosowania. Powyższym naruszono wspomniany art. 243 ust. 3a ww. ustawy w związku z art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1646).*

W myśl przywołanej podstawy prawnej z limitu spłaty zobowiązań wyłącza się wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami. Przepis ust. 3a art. 243 ww. ustawy dodany został ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1646). Z unormowaniem tym łączy się art. 13 ustawy zmieniającej, zgodnie z którym przepis art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych ma zastosowanie do wydatków wynikających z umowy o dofinansowanie, o której mowa w art. 206 tej ustawy, zawartej po dniu 1 stycznia 2013 r. i poniesionych po tym dniu.

Wyłączenia dotyczyły rat kapitałowych kredytu zaciągniętego umową nr 26/146/13 z dnia 20 grudnia 2013 r., na pokrycie wkładu krajowego związanego z realizacją zadania pn. „Konservacja zabytkowych obiektów pałacowo-parkowych w Świerklańcu jako dziedzictwa kulturowego ziemi śląskiej”.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2015-2028 została ustalona uchwałą Nr III/21/14 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2014 r. z późn. zm. oraz na lata 2016-2028 - uchwałą Nr XXI/124/15 z dnia 21 grudnia 2015 r. z późn. zm.

Zastosowane w załączniku nr 1 w kol. 5.1.1. i 5.1.1.2. do ww. uchwał w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świerklaniec wyłączenia obejmujące lata 2015-2021, a wykazywane w poszczególnych latach w kwocie 50.004,00 zł, stanowiącej równowartość rocznej kwoty spłaty rat kapitałowych objętych ww. umową na pokrycie wkładu krajowego, zgodnie z harmonogramem, dotyczą spłaty zobowiązań na projekt pn. „Konservacja zabytkowych obiektów założeń pałacowo-parkowych w Świerklańcu jako dziedzictwa kulturowego ziemi śląskiej”, którego okres realizacji rozpoczął się w 2011 r., w tym umowę nr UDA-RPSL.04.01.00-00-001/11-00 o środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 podpisano w dniu 29 czerwca 2012 r.

Tym samym na mocy przywołanego wyżej art. 13 ustawy zmieniającej ustawę o finansach publicznych z dnia 8 listopada 2013 r., wyłączenia z tytułu zaciągniętych zobowiązań na wydatki realizowane ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy (art. 243 ust. 3a), których jednakże umowy o dofinansowanie zawarte zostały przed dniem 1 stycznia 2013 r. nie mogą podlegać tym wyłączeniom.

Kontrolującym m.in. wyjaśniono, że ujmując spłaty ww. kredytu w poz. 5.1.1.2. Wieloletniej Prognozie Finansowej oparto się o datę zawarcia umowy kredytu, tj. 20.12.2013 r. na pokrycie wkładu krajowego związanego z realizacją zadania zamiast o datę zawarcia umowy na dofinansowanie projektu pn. „Konservacja zabytkowych obiektów założeń pałacowo-parkowych w Świerklańcu jako dziedzictwa kulturowego ziemi śląskiej”.

W dniu 21 marca 2016 r. podjęto uchwałę Nr XXIV/149/16 Rady Gminy Świerklaniec w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świerklaniec na lata 2016-2028, na mocy której dokonano korekty w poz. 5.1.1 spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek polegających na zmniejszeniu wyłączeń w latach 2016 - 2021, w każdym roku o kwotę 50.004,00 zł stanowiących spłaty rat kapitałowych kredytu zaciągniętego umową nr 26/146/13 z dnia 20 grudnia 2013 r. na pokrycie wkładu krajowego związanego z realizacją ww. projektu.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie danych niezbędnych do sporządzenia ww. prognoz finansowych Gminy Świerklaniec w zakresie planowanych rozchodów oraz wydatków na obsługę długu była p. Anna Hojka – Skarbnik Gminy.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) do zadań p. Marka Cyl – Wójta Gminy Świerklaniec należało w szczególności przygotowanie projektów uchwał rady gminy.

Wniosek nr 16

Uwzględnić w Wieloletniej Prognozie Finansowej rzetelne (obiektywne) prognozy przyjętych w niej wartości, mając na uwadze art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej